

U bent arbeidsongeschikt. Wat nu?

securex
human capital matters

Een uitgave van het
Onafhankelijk Ziekenfonds Securex
in samenwerking met de
Landsbond van de Onafhankelijke Ziekenfondsen

T 078 15 93 01
www.securex-ziekenfonds.be - ziekenfonds@securex.be

—
Foto's > Isopix

U bent **arbeidsongeschikt.** Wat nu?

Wanneer u door ziekte, ongeval of hospitalisatie niet kan werken of stempelen bent u arbeidsongeschikt.

Gelukkig kan u in zo'n periode rekenen op een vervangingsinkomen. Vanzelfsprekend moet u daarvoor aan een aantal voorwaarden voldoen.

U leest in deze brochure om welke voorwaarden het gaat. Daarnaast komt u ook te weten hoeveel een vervangingsinkomen bedraagt, welke praktische stappen u ervoor moet ondernemen en hoe de erkenning en controle van de arbeidsongeschiktheid verlopen.

Achteraan staan antwoorden op enkele praktische vragen rond arbeidsongeschiktheid.

A woman with short brown hair, wearing a white button-down shirt, is sitting on a red sofa. She is holding a magazine and a pair of glasses. Her right foot is in a white cast. The background is blurred, showing green foliage.

Arbeidsongeschiktheid ?

Voorwaarden voor vervangingsinkomen

Na de periode van gewaarborgd loon (zie blz. 6) ontvangt u een vervangingsinkomen van uw ziekenfonds. Hiervoor gelden enkele voorwaarden.

- U bent **aangesloten bij een ziekenfonds**.
- U hebt het statuut van **actieve of werkloze werknemer, actieve zelfstandige, zelfstandige helper of onthaalouder**.
- Door uw aandoening kan u **geen professionele activiteiten** meer uitoefenen en u hebt dan ook elke beroepsactiviteit stopgezet (bijklussen mag niet).
- Uw aandoening tast uw verdienvermogen aan met minstens **1/3 van het inkomen** dat u normaal verdient (tijdens de eerste zes maanden van de arbeidsongeschiktheid) of van het inkomen dat u kunt verdienen in de verschillende beroepen die u kunt uitoefenen (na zes maanden arbeidsongeschiktheid).

Zelfstandigen

moeten hun persoonlijke beroepsactiviteiten volledig hebben stopgezet gedurende minstens 30 dagen.

Van **gewaarborgd loon** tot **invaliditeit**

Gewaarborgd loon

Bij de aanvang van de arbeidsongeschiktheid betaalt uw werkgever uw loon gewoon verder. Dat is de periode van het 'gewaarborgd loon'. De duur ervan is afhankelijk van uw arbeidsstatuut.

Periode gewaarborgd loon

geen	14 dagen	30 dagen
arbeider (in proefperiode)	arbeider (na proefperiode)	/
bediende (minder dan 1 maand in dienst)	bediende (meer dan 1 maand in dienst maar in proefperiode)	bediende (na proefperiode)

Opmerking: werklozen en onthaalouders hebben geen recht op gewaarborgd loon. Voor werknemers met een interimcontract hangt de periode van gewaarborgd loon af van het type contract.

Hebt u net een ziekteperiode achter de rug en **hervalt u binnen de veertien dagen** in dezelfde aandoening? Dan hebt u geen recht op de volledige periode van gewaarborgd loon.

U krijgt enkel de dagen gewaarborgd loon uitbetaald die nog overbleven na de vorige ziekteperiode. Krijgt u een andere aandoening, dan hebt u wel recht op een volledige periode van gewaarborgd loon.

Zelfstandigen

ontvangen geen gewaarborgd loon bij gebrek aan een werkgever.

Primaire arbeidsongeschiktheid

Na de periode van gewaarborgd loon gaat de arbeidsongeschiktheid over in primaire arbeidsongeschiktheid. Uw ziekenfonds betaalt u dan een vervangingsinkomen uit.

De primaire arbeidsongeschiktheid duurt **maximaal twaalf maanden**. Ze begint vanaf de datum waarop de adviserend geneesheer van uw ziekenfonds uw arbeidsongeschiktheid goedkeurt.

Invaliditeit

Wanneer uw arbeidsongeschiktheid **langer dan een jaar** duurt, krijgt u het statuut van invalide. Vanaf de eerste dag van de dertiende maand van de arbeidsongeschiktheid gaat u over in invaliditeit.

De adviserend geneesheer van uw ziekenfonds stuurt hiervoor een verslag naar de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit (GRI) bij het RIZIV (Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering). Die bekijkt uw dossier en neemt een beslissing.

De GRI en de adviserend geneesheer kunnen u oproepen voor een controleonderzoek om de erkenning van uw invaliditeit te verlengen of te beëindigen.

Extra voordelen bij invaliditeit

Als invalide geniet u binnen de Ziekte- en Invaliditeitsverzekering veelal van een fiscale korting en in sommige gevallen van een vermindering van bepaalde gemeentebelastingen.

Indien uw bruto jaarlijks gezinsinkomen lager is dan **€ 15.063,45**, verhoogd met € 2.788,65 per persoon ten laste (bedragen geldig op 1 januari 2010), dan hebt u recht op verhoogde tegemoetkoming bij een ziekenhuisopname, aankoop van geneesmiddelen of geneeskundige verstrekkingen, alsook een korting op het openbaar vervoer.

Arbeidsongeschikt: welke stappen onderneemt u?

Wanneer u arbeidsongeschikt wordt, dient u **zo snel mogelijk** uw werkgever en uw ziekenfonds te verwittigen.

Uw werkgever

Als werknemer bent u verplicht onmiddellijk (bij voorkeur de dag zelf nog) uw werkgever op de hoogte te brengen van de arbeidsongeschiktheid.

Dit doet u aan de hand van de procedure die beschreven staat in het arbeidscontract, het arbeidsreglement of de collectieve arbeidsovereenkomst (CAO).

Meestal eist de werkgever ook een **geneeskundig getuigschrift** binnen de door het arbeidsreglement of door de CAO bepaalde termijn. Indien er geen termijn bestaat, moet u het getuigschrift binnen twee werkdagen aan uw werkgever bezorgen.

Naast het feit dat u arbeidsongeschikt bent, vermeldt dit getuigschrift:

- de vermoedelijke duur van de arbeidsongeschiktheid
- of u zich mag verplaatsen

De behandelende arts mag in geen geval de reden van de arbeidsongeschiktheid vermelden.

Duurt uw arbeidsongeschiktheid langer dan de datum op uw attest? Dan dient u een verlenging aan te vragen en die aan uw werkgever te bezorgen.

Uw ziekenfonds

U dient uw ziekenfonds zo snel mogelijk op de hoogte te brengen van de arbeidsongeschiktheid. Dit doet u aan de hand van het document '**getuigschrift van arbeidsongeschiktheid**' dat u aanvraagt bij uw ziekenfonds.

U laat dit getuigschrift door uw behandelende arts invullen en stuurt het ondertekend en gedateerd terug naar uw ziekenfonds.

Het getuigschrift vermeldt:

- de begindatum van de arbeidsongeschiktheid
- de medische reden
- datum, handtekening en stempel met identificatiegegevens van de behandelende geneesheer

Belangrijk!

Steek het nooit in de brievenbus van uw plaatselijke ziekenfondskantoor. Verstuur het document bij voorkeur via de post. De poststempel geldt dan als bewijs.

Wanneer verwittigen?

De adviserend geneesheer moet de aangifte van arbeidsongeschiktheid ontvangen binnen een welbepaalde termijn, afhankelijk van uw statuut.

Werkloze	3 dagen
Arbeider	14 dagen
Bediende	28 dagen
Zelfstandige	29 dagen

Het aantal dagen wordt berekend van bij de begindatum van de arbeidsongeschiktheid. De ontvangstdatum van het getuigschrift wordt bepaald aan de hand van de datum van de poststempel of van de ontvangstbevestiging. Als de laatste dag van de termijn een zaterdag, zondag of wettelijke feestdag is, wordt die verlengd tot de volgende werkdag.

Opgelet, bij hervat is de termijn 48u. In geval van twijfel bezorgt u best zo snel mogelijk uw verklaring van arbeidsongeschiktheid.

Wanneer u de aangifte buiten deze termijn verstuurt, krijgt u een financiële sanctie. Het bedrag van uw vervangingsinkomen vermindert dan met 10 % in de periode waarin u te laat bent. U krijgt de volledige ziekenfondsuitkering pas uitbetaald vanaf de eerste werkdag die volgt op de dag waarop de aangifte aankwam bij de adviserend geneesheer.

Een voorbeeld

Een arbeider is arbeidsongeschikt vanaf 3 februari en kan zijn arbeidsongeschiktheid aangeven tot 16 februari. Indien de 16e een zondag is, dan mag hij zijn arbeidsongeschiktheid aangeven tot 17 februari.

Erkenning en controle van de arbeidsongeschiktheid

Nadat u het ziekenfonds op de hoogte hebt gebracht van uw arbeidsongeschiktheid gaat de adviserend geneesheer van het ziekenfonds na of u voldoet aan de wettelijke criteria. Hij roept u op voor een eerste onderzoek en brengt u schriftelijk op de hoogte van de beslissing.

Erkent de adviserend geneesheer uw arbeidsongeschiktheid, dan bepaalt hij ook een vermoedelijke duur en legt hij een datum vast voor een later controleonderzoek.

> [Kan ik tegen deze beslissing in beroep gaan? Zie 'vaak gestelde vragen' blz. 17.](#)

Samen met uw erkenning stuurt uw ziekenfonds u een 'inlichtingsblad' voor de berekening van uw vervangingsinkomen.

Zolang u dit niet invult en terugstuurt, kan uw ziekenfonds uw vervangingsinkomen niet berekenen noch uitbetalen.

Voor zelfstandigen

bezorgt het ziekenfonds naast het inlichtingsblad ook een vragenlijst rond de beroepsactiviteiten. Zo kan de adviserend geneesheer een gefundeerde beslissing nemen over de arbeidsongeschiktheid.

Controle door de werkgever

Uw werkgever kan op elk moment (tijdens de volledige periode van de afwezigheid) na gaan of uw arbeidsongeschiktheid gewettigd is.

Hiervoor schakelt hij een **onafhankelijke controlearts** in die u kan oproepen voor een controleonderzoek. Het is onmogelijk dit te weigeren, tenzij uw getuigschrift vermeldt dat u zich niet mag verplaatsen. De reiskosten voor het controleonderzoek komen ten laste van de werkgever.

De controlearts gaat na of de werknemer wel degelijk arbeidsongeschikt is en verifieert de waarschijnlijke duur. Hij deelt zijn bevindingen schriftelijk mee aan de werknemer, eventueel na overleg met de behandelende arts die het eerste getuigschrift voor de werkgever heeft afgeleverd.

Controle door de adviserend geneesheer van het ziekenfonds

Om na te gaan of uw arbeidsongeschiktheid verlengd wordt, roept de adviserend geneesheer u op voor een controleonderzoek. Hoe vaak dat gebeurt, hangt af van uw gezondheidstoestand. Gaat u niet op de uitnodiging in, dan loopt u het risico uw vervangingsinkomen tijdelijk of definitief te verliezen.

U moet de adviserend geneesheer op de hoogte brengen van een adreswijziging (binnen de twee dagen) of een verblijf in het buitenland (tien dagen voor uw vertrek).

Voor een verblijf in een land van de Europese Unie, Noorwegen, IJsland, Liechtenstein of Zwitserland volstaat een kennisgeving. Voor alle andere landen hebt u vooraf de schriftelijke toestemming van de adviserend geneesheer nodig. Zo vermijdt u een oproep voor een controleonderzoek tijdens uw afwezigheid.

Hoeveel bedraagt **het vervangingsinkomen?**

Het vervangingsinkomen wordt berekend **op basis van uw laatst verdiende brutoloon** en is afhankelijk van uw gezinstoestand en het feit of u primair arbeidsgeschikt of invalide bent.

Voor zelfstandigen

wordt de uitkering betaald vanaf de tweede maand van de arbeidsongeschiktheid en is een forfaitaire vergoeding, afhankelijk van de gezinssituatie.

Het maximum dagbedrag van uw loon voor de berekening van de dagelijkse uitkering voor primaire arbeidsongeschiktheid bedraagt **€ 118,37** (bedrag geldig vanaf 1 januari 2010).

Er bestaat eveneens een minimumvergoeding (zie tabel), beginnend vanaf de 7e maand van de arbeidsongeschiktheid en afhankelijk van de situatie van de werknemer (regelmatig werknemer of niet).

> **Wat als ik werkloos ben? Zie 'vaak gestelde vragen' blz. 17.**

Supplement 'hulp van derden'

U hebt recht op een supplement van **€ 12,73** per dag bij uw vervangingsinkomen wanneer u **zwaar zorgbehoevend** bent en als u **nood** hebt **aan hulp van andere personen voor alledaagse handelingen** zoals:

- u verplaatsen
- koken en eten
- zich verzorgen en aankleden
- uw woning onderhouden
- communiceren of deelnemen aan sociale activiteiten
- gevaarlijke situaties inschatten

Dit kan vanaf de vierde maand arbeidsongeschiktheid. U vraagt dit aan bij uw ziekenfonds. De adviserend geneesheer evalueert dan uw afhankelijkheidsgraad en gaat na of u hulp van een derde nodig hebt. Daarna wordt uw dossier overgemaakt aan het RIZIV dat de beslissing goedkeurt of niet.

De percentages voor vervangingsinkomens van het laatst verdiende brutoloon

	algemene regeling			regeling zelfstandigen	
	met PTL(*)	alleenstaand	samenwonend	met PTL(*)	alleenstaand of samenwonend
primaire arbeidsongeschiktheid	60 %	60 %	60 %	forfait met PTL(*)	forfait zonder PTL(*)
invaliditeit	65 %	55 %	40 %	forfait met PTL(*)	forfait zonder PTL(*)

Het vervangingsinkomen in bedragen (vanaf 1 januari 2010)

dagbedragen vervangingsinkomen **loontrekkenden**

	met gezinslast	alleenstaand	samenwonend zonder PTL(*)
Primaire arbeidsongeschiktheid			
minimum eerste 6 maanden	geen	geen	geen
minimum vanaf de 7e maand leefloon (niet-regelmatig werknemer)	€ 37,22	€ 27,91	€ 27,91
minimum vanaf de 7e maand (regelmatig werknemer)	€ 48,30	€ 38,65	€ 33,14
maximum	€ 71,02	€ 71,02	€ 71,02
Invaliditeit			
minimum leefloon (niet-regelmatig werknemer)	€ 37,22	€ 27,91	€ 27,91
minimum (regelmatig werknemer)	€ 48,30	€ 38,65	€ 33,14
maximum	€ 76,94	€ 65,10	€ 47,35

dagbedragen vervangingsinkomen **zelfstandigen**

	met gezinslast	alleenstaand	samenwonend zonder PTL(*)
primaire arbeidsongeschiktheid	€ 46,67	€ 35,41	€ 29,64
invaliditeit zonder stopzetting bedrijf	€ 46,67	€ 35,41	€ 29,64
invaliditeit met stopzetting bedrijf	€ 48,30	€ 38,65	€ 33,14

(*) PLT = perso(o)n(en) ten laste

Opnieuw **aan de slag**

U kunt het werk hervatten of opnieuw gaan stempelen uit eigen beweging of verplicht door het ziekenfonds.

De betaling van uw vervangingsinkomen stopt dan. U kunt ook gedeeltelijk opnieuw aan de slag om geleidelijk aan weer in het arbeidsritme te komen.

Opgelet!

Het vervangingsinkomen stopt automatisch op het einde van de maand waarin u de pensioengerechtigde leeftijd bereikt (65 voor mannen en vrouwen) of op de dag volgend op de datum van het overlijden.

Spontane werkhervatting

Wanneer u uit eigen beweging het werk hervat of opnieuw gaat stempelen, moet u uw ziekenfonds onmiddellijk informeren. Dat doet u via een standaarddocument dat u bij het begin van uw arbeidsongeschiktheid ontving.

Gedeeltelijke werkhervatting

Na een periode van inactiviteit kan u ook gedeeltelijk het werk hervatten. Zo hebt u de tijd om geleidelijk opnieuw aan het voltijdse arbeidsritme te wennen. U behoudt dan een deel van uw vervangingsinkomen.

U doet dit vanzelfsprekend met het akkoord van de adviserend geneesheer, uw werkgever en eventueel de arbeidsgeneesheer.

De adviserend geneesheer moet uw aanvraag voor gedeeltelijke werkhervatting goedkeuren vóór u opnieuw aan de slag gaat.

Verplichte werkhervatting

Wanneer de adviserend geneesheer of de Geneeskundige Raad voor Invaliditeit oordeelt dat u niet meer voldoet aan de wettelijke voorwaarden voor arbeidsongeschiktheid, loopt uw erkenning af.

In dat geval bent u verplicht om uw professionele activiteiten te hervatten op een vooraf meegedeelde datum. Het ziekenfonds stopt dan vanzelfsprekend de betaling van uw vervangingsinkomen.

Spontane of **verplichte** werkhervatting

Begeleiding bij de **arbeidsreïntegratie** en **herscholing**

Arbeidsreïntegratie

Bent u fysiek niet in staat om uw vorige activiteit of een beroep aansluitend bij uw opleiding op te nemen? Dan kan de adviserend geneesheer met de arbeidsgeneesheer van uw werkgever op zoek gaan naar een andere functie in uw werkomgeving.

Maak hiervoor eerst een afspraak met uw arbeidsgeneesheer om dit te bespreken.

Wanneer u om gezondheidsredenen toch niet aan de slag kan in uw vorige werkomgeving, dan kan de adviserend geneesheer in overleg met andere tussenpersonen zoals de VDAB (Vlaamse Dienst voor Arbeidsbemiddeling), Actiris (arbeidsbemiddelingsbureau voor het Brussels Hoofdstedelijk Gewest) of de SIG (Stichting Integratie Gehandicapten) op zoek gaan naar een nieuwe werkomgeving die wel bij uw fysieke mogelijkheden aansluit.

Beroepsherscholing

De adviserend geneesheer kan u voorstellen een herscholing te volgen naar een beroep aangepast aan uw gezondheidstoestand. Het RIZIV moet daarvoor een goedkeuring geven.

Tijdens uw herscholing blijft u erkend als arbeidsongeschikte en behoudt u uw vervangingsinkomen.

Als het RIZIV uw herscholing erkent, dan betaalt uw ziekenfonds ook de kosten van uw herscholing terug (inschrijvingsgeld, cursusgeld, materiaal, reiskosten met openbaar vervoer...).

Uw arbeidsongeschiktheid wordt na de periode van herscholing dan herbekeken in functie van uw verworven vaardigheden. Vanaf dan bent u immers opnieuw beschikbaar voor de arbeidsmarkt.

Vaak gestelde vragen

Mag ik als arbeidsongeschikte bijklussen?

Nee. U moet elke professionele activiteit hebben stopgezet, ook elke bijverdienste. Zo niet verliest u uw vervangingsinkomen.

Mag ik vrijwilligerswerk uitoefenen tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

Ja. Maar vraag hiervoor steeds vooraf de toestemming aan uw adviserend geneesheer. Die gaat na of uw gezondheidstoestand toelaat om het vrijwilligerswerk uit te oefenen, waarna hij u een schriftelijke toelating geeft. U moet wel zelf uw aanvraag doen.

Wordt mijn vervangingsinkomen nog belast?

Ja. Vervangingsinkomens van het ziekenfonds zijn net zoals beroepsinkomsten belastbaar. Het ziekenfonds houdt op de meeste vervangingsinkomens wel al een bedrijfsvoorheffing in, behalve op invaliditeitsuitkeringen en arbeidsongeschiktheidsuitkeringen lager dan of gelijk aan de minimumuitkering.

Wat als ik het werk herneem en hervalt?

Uw arbeidsongeschiktheid wordt niet opgeschort wanneer u na een primaire arbeidsongeschiktheid het werk hervat en binnen veertien dagen hervalt.

Na een invaliditeitsperiode geldt hetzelfde principe, maar dan binnen drie maanden. Hervalt u binnen die periode, dan wordt u automatisch opnieuw invalide. Vanzelfsprekend ontvangt u in beide gevallen geen uitkering voor de periode waarin u hebt gewerkt.

Kan ik in beroep gaan tegen de beslissing van de adviserend geneesheer of de GRI om de arbeidsongeschiktheid niet te erkennen of stop te zetten?

U kunt de beslissing van de adviserend geneesheer of de GRI aanvechten bij de arbeidsrechtbank. U hebt daarvoor drie maanden de tijd, vanaf de datum van de beslissing.

U dient dan een aangetekende brief in te dienen bij de arbeidsrechtbank van uw woonplaats. De rechtbank neemt een beslissing na een geneeskundig onderzoek van een onafhankelijke controlearts.

De procedurekosten zijn ten laste van het ziekenfonds, ongeacht de uitspraak van de rechtbank. Het ereloon van een advocaat betaalt u echter zelf. In afwachting van de uitspraak dient u zich in te schrijven als werkzoekende en ontvangt u een werkloosheidsuitkering (enkel voor loontrekkenden).

Wat doe ik als ik een ongeval heb tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

U bent verplicht uw ziekenfonds op de hoogte te brengen van elk ongeval waarvan u het slachtoffer bent. Uw ziekenfonds stuurt u dan een aangifteformulier dat u volledig moet invullen en terugsturen. Doet u dit niet, dan kan de uitbetaling van uw vervangingsinkomen worden stopgezet.

Kan mijn werkgever me ontslaan tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

Uw werkgever mag een werknemer in arbeidsongeschiktheid op eender welk moment ontslaan. Tijdens de eerste zes maanden van de arbeidsongeschiktheid moet hij kunnen aantonen dat het ontslag niet aan de arbeidsongeschiktheid gelinkt is. Indien uw werknemer beslist dat de opzegtermijn moet gepresteerd worden, dan gaat die in op de dag dat het werk wordt hervat. Beslist hij het tegendeel, dan betaalt hij een opzegvergoeding. Zolang u die ontvangt, wordt de uitbetaling van uw arbeidsongeschiktheidsuitkering ingehouden. Vergeet dus zeker niet uw ziekenfonds op de hoogte te brengen.

Kan ik zelf mijn ontslag geven tijdens mijn arbeidsongeschiktheid?

Ja. Tijdens de arbeidsongeschiktheid kunt u op elk moment uw arbeidsovereenkomst beëindigen. De opzegperiode loopt tijdens de periode van arbeidsongeschiktheid.

Hoeveel bedraagt mijn uitkering voor arbeidsongeschiktheid wanneer ik werkloos ben?

Bent u werkloos, dan wordt uw vervangingsinkomen berekend op basis van uw werkloosheidscategorie of op basis van een van uw leeftijd afhankelijk forfaitair loon. Dat kan een bedrag opleveren gelijk aan, hoger of lager dan de werkloosheidsuitkering. Tijdens de eerste zes maanden arbeidsongeschiktheid is de uitkering steeds gelijk aan de werkloosheidsuitkering.

Nuttige adressen

www.securex-ziekenfonds.be

www.riziv.be

De website van het Rijksinstituut voor Ziekte- en Invaliditeitsverzekering.

www.socialsecurity.be

De website van de FOD Sociale Zekerheid met extra informatie over arbeidsongeschiktheid voor werknemers en zelfstandigen.

www.rsvz.be

De website van het Rijksinstituut voor de Sociale Verzekering der Zelfstandigen, kortweg het RSVZ.

Brochures en praktische info om u te helpen

T 078 15 93 01

www.securex-ziekenfonds.be

ziekenfonds@securex.be

Uw plaatselijk ziekenfondskantoor